

مصاحبه

وجه تیره رؤیای آمریکایی

داستان گنگسترها، سلاطین مواد مخدر و زامبی‌ها در فرهنگ پاپ

رایان مک مکن: همان‌طور که بیان کردید، یکی از فواید ایالات متحده - که بسیار وسیع و منفصل است - این است که خوش‌نمایی آن، خویشستن فرد را به راحتی بارها و بارها جعل می‌کند؛ اما جنبه تیره آن، همین آزادی است که خویشستن فرد را جعل می‌کند و می‌تواند به قصد فریب مردم و انجام اعمال مجرمانه، مورد استفاده قرار گیرد. این موضوع، چه تأثیری بر نگرش ما نسبت به آمریکا دارد؟

آمریکا، خانه کلاه‌برداری در کسب‌وکار و مردان فریب

پل کانتور: همان‌طور که مایل هستم تا بدان اشاره کنم، آمریکا، کشور فرصت‌های تازه است اما به همین دلیل خاص، کشور فرصت‌های خطا نیز است. این موضوع، دیدگاه ما نسبت به آمریکا را بسیار پیچیده می‌سازد. تجلیل از کشور فرصت‌های تازه آسان است؛ فرصت‌های تازه در ماهیت رؤیای آمریکایی است

پاپ در عصر جهانی‌سازی^۶ در سال ۲۰۰۱ بوده است و «دست نامرئی در فرهنگ عامه: آزادی در برابر اقتدار در تلویزیون و فیلم آمریکایی^۷»، نوشته سال ۲۰۱۲ ادامه آن محسوب می‌شود. در این مصاحبه آنچه بیش از هر چیزی خودنمایی می‌کند، معرفی ابعادی است که رؤیای آمریکایی در طول سالیان در قالب بازنمایی تلویزیونی و سینمایی، نقاط تاریکی از وجوه اصلی خود را نیز نمایان ساخته و این رؤیا سازی حتی عناصری تاریک و سیاه را برای تبیین خود، به کار گرفته که بخشی از ایده آمریکای رؤیایی است؛ پس نباید گفت که رؤیای آمریکایی از تیرگی و سیاهی، میرا بوده است.

پل ای. کانتور، استاد دانشگاه ویرجینیا، پژوهشگر فرهنگ عامه و منتقد رسانه‌ای، طی مصاحبه‌ای با رایان مک مکن^۱، تحت عنوان «وجه تیره رؤیای آمریکایی^۲» - که در ۱۲ نوامبر ۲۰۱۹ در تارنمای موسسه میسز^۳ منتشر شده است - رؤیای آمریکایی را در آخرین اثر وی، پیرامون وجوه تاریک فرهنگ پاپ آمریکایی مورد کنکاش قرار می‌دهد. کانتور در «فرهنگ پاپ و جنبه تیره رؤیای آمریکایی؛ یعنی مردان فریب، گنگسترها، سلاطین مواد مخدر و زامبی‌ها^۴»، کاری را انجام می‌دهد که شروع آن با کتاب «گیلیگان آنباند: فرهنگ

1. Paul A. Cantor
2. Ryan McMaken
3. The Dark Side of the American Dream
4. Mises Institute
5. Pop Culture and the Dark Side of the American Dream: Con Men, Gangsters, Drug Lords, and Zombies

6. Gilligan Unbound: Pop Culture in the Age of Globalization

7. The Invisible Hand in Popular Culture: Liberty vs. Authority in American Film and TV

که از الزام به رفتاری که دائماً به آن‌ها حقه می‌زند، رها گردند. همان‌طور که فیلدز می‌گفت: «نمی‌توانی یک مرد صادق را فریب دهی» اما حتماً برایتان جالب خواهد بود که چنین چیزی را در صحنه یا روی پرده تماشا کنید. مخاطب، روش حيله‌گرانه مرد متقلب را به عنوان منظره‌ای تماشایی کاملاً می‌پسندد و همان‌طور که فیلدز دریافت، مخاطب لذت می‌برد که می‌بیند اخلاق مداران، فضولان و کسانی که در اجتماع کارهای خوب می‌کنند، از مرد متقلب و دغل‌بازی‌اش، رو دست و فریب می‌خورند. فیلدز مسیر را برای هر شخص معمولی که مورد سرزنش قرار گرفته است، هموار می‌سازد تا با صدای بلند، حرفش را بزند؛ یعنی شخصی که مورد عتاب قرار گرفته و از سوی آمران چندوچون‌های اخلاقی جامعه، مورد وعظ و نصیحت واقع شده است. تعجبی ندارد که مردم آمریکا او را می‌پذیرند. فیلدز به ما درسی آموخت که ما امروز آن را درک می‌کنیم؛ کم‌دی دشمن پرو پا قرص همه نوع درستکاری سیاسی است (از ممنوعیت الکل تا ممنوعیت هواهای نفسانی؛ دلبلیوسی کجایی وقتی به تو نیاز داریم؟)

رایان مک‌مکن: در فصل مربوط به فیلم پدرخوانده از کتابتان، به این تضاد برخوردیم که در پدرخوانده ۲، میان زندگی در سیسیل و ایالات متحده، بدان اشاره کرده‌اید. شما در آنجا بیان کردید که زندگی

در سیسیل، بسیار کم‌تر بی‌دروپیکر و دارای آزادی است؛ اما نتیجه این فقدان آزادی و انعطاف، آن است که در پناه جامعه قرار دارد. از سوی دیگر در ایالات متحده، آزادی با ملالت انزوا همراه است. آیا می‌توانید این موضوع را کمی بیشتر برایمان باز کنید؟

بازنمایی مهاجر به عنوان شهروند درجه دو

پل کانتور: فیلم پدرخوانده، تنش دردناک موجود در قلب رؤیای آمریکایی را می‌نمایاند، بدین معنا که جنبه درخشان آن، همیشه تحت الشعاع جنبه تیره است؛ به خصوص، مهاجرت در رؤیای آمریکایی یک اصل است (فرض بر آن است که ایالات متحده از مهاجران استقبال می‌کند و به آن‌ها فرصت زندگی تازه می‌بخشد) اما اغلب آن‌ها را به نقطه شروع غلطی سوق می‌دهد. آمریکا به جای خوشامدگویی با تبعیض و تهدید، به عنوان شهروند درجه دو از آن‌ها استقبال می‌کند. این امر، به راحتی آن‌ها را به سوی اعمال مجرمانه سوق می‌دهد. معمولاً فیلم پدرخوانده این باور آمریکایی را به چالش می‌کشد که می‌توانیم همه چیز داشته باشیم. ما فکر می‌کنیم که ارزش‌های اصلی ما نباید در تعارض قرار گیرند. ما می‌توانیم هم آزادی و هم جامعه را داشته باشیم. در واقع، جامعه برسوم و باورهای عمومی

مبتنی است که محدودیت‌هایی را به آزادی افراد تحمیل می‌کنند. در عین حال، رفتن به دنبال آزادی، می‌تواند فرد را به انزوا بکشاند و از حمایت پایدار جامعه محروم سازد. پدرخوانده ۲، با در مقابل هم قرار دادن مظهر دنیای قدیمی در دهکده سیسیلی کور لئون و مظهر دنیای جدید در لاس‌وگاس، این معما را پیچیده‌تر می‌سازد. مهاجران دنیای قدیمی و محدود، اروپا را به خاطر دنیای آزاد ایالات متحده ترک کردند اما برخی از مهاجران، به همان میزان که به نظر می‌رسد این معامله سودمند باشد، برایش بهایی پرداختند. همان‌طور که فیلم نشان می‌دهد، زندگی آن‌ها در دنیای قدیمی، بسیار محدود و کسالت‌آور بود؛ اما هر قدر که غرب وحشی لاس‌وگاس جذاب است، همان قدر می‌تواند یک مرد را از ریشه‌هایش دور سازد، خانواده‌اش را متلاشی کند و او را از حیطه اخلاقیاتی خارج نماید که زمانی جامعه سنتی او، برایش فراهم کرده بود. در فیلم پدرخوانده، کاپولا آمریکا را برای مهاجران ایتالیایی، معامله با شیطان نشان می‌دهد. در واقع، به آن‌ها قدرت بیشتری می‌بخشد، اما تنها به بهای روحشان. وجود مافیا در لاس‌وگاس، تقریباً نماد کاملی از آن چیزی است که کاپولا می‌خواست درباره آمریکا بگوید زیرا به او این امکان را می‌دهد که آمریکا را قمار

نام برایان کرانستون وجود داشت (بازیگری که این نقش را ایفا کرد)؛ وینس گلیگان بخش والتروایت را نوشت اما برایان کرانستون، این شخصیت را زنده کرد. بازی درخشان کرانستون تا حد زیادی عامل آن بود که وایت، شخصیت شفقت برانگیزی جلوه نماید. در ضمن، کرانستون تصویری از وایت داشت که بسیار متفاوت از تصور گلیگان بود. در مصاحبه‌ها نظراین دو، اغلب به گونه چشمگیری درباره این شخصیت متفاوت است. صراحتاً بگویم که فکرمی‌کنم کرانستون، والتروایت را بهتر از گلیگان درک کرده بود. مهم‌تر از همه، کرانستون با ناامیدی وایت مانند شکست در زندگی، به روشی همدردی می‌کرد که گلیگان این کار را انجام نمی‌داد. در نتیجه، کرانستون در شخصیت وایت، عمیق‌تر فرورفت و شخصیتی خلق کرد که بسیاری از مخاطبان، با او همدردی می‌کردند (من یکی از آن‌ها بودم).

می‌نگریست. در واقع، گلیگان به مشکل خود برای یافتن راه‌هایی می‌اندیشید که مخاطبان خود را به همدردی با وایت وادار کند. هرچقدر که نمایش پیش می‌رفت، گلیگان نتیجه می‌گرفت که در برانگیختن همدردی با وایت، افراط کرده است. او از اینکه بخش بزرگی از حضار برای وایت فریاد می‌کشیدند، متعجب شد. در واقع، وایت از بسیاری جنبه‌ها شخصیتی شفقت برانگیز است. فقط بیماری سرطان نهایی او را به کارهای مجرمانه سوق می‌دهد و انگیزه‌اش نیز آن است که خانواده‌اش را تأمین کند، به خصوص پسر معلول خود را. همچنین، او از ناامیدی‌هایی در زندگی خود رنج می‌برد - که مخاطب به آسانی می‌تواند با او همزادپنداری نماید - که او را بدان سو سوق می‌دهد تا احساس کند، تنها به‌عنوان مجرم به کامیابی دست می‌یابد. عامل بغرنج در همه موارد، آن است که فقط وینس گلیگان مسئول خلق شخصیت والتروایت نبود. به‌عنوان مثال، فردی به

بزرگی برای مهاجرایتالیایی نمایش دهد (جایی که اشتباه کردن بسیار آسان‌تر از عقب‌نشینی کردن است). رایان مک مکن: درست همان‌طور که گنگسترهای پدرخوانده مرتکب جرم می‌شوند تا از حد و حصر مهاجر بودن بگریزند، والتروایت در سریال بریکینگ بد، می‌کوشد تا از حد و حصرهای خود فرار کند. او به مجرم بدطینتی بدل شده اما همدردی کردن با ناامیدی‌هایش نیز آسان است. آیا خالقان اثر از ما می‌خواستند تا او را فرد خوبی تلقی کنیم؟

پل کانتوز: در مورد بریکینگ بد، پرسش از قصد خالقان اثر، موضوع را بسیار پیچیده می‌کند. از مصاحبه‌ها و تفسیرها به موضوع مهمی پی می‌بریم که در پشت خلق نمایش مزبور قرار دارد که من در کتابم، به تفصیل بدان پرداخته‌ام. خالق و مجری نمایش وینس گلیگان، به والتروایت به‌عنوان یک مرد بد، جامعه‌ستیز و حتی هیولای شریر

رایان مک مکن: اگرچه تصور زامبی، سناریوی وحشتناکی تلقی می‌شد اما مرده متحرک، دنیایی را به نمایش می‌گذارد که در آن، مردم عادی تقریباً آزادی کامل دارند. آن‌ها در مرزهای واقعیت جدید، آزاد هستند تا جامعه جدیدی را از پایین به بالا بازسازی کنند. آیا برخی از مردم، این موضوع را جذاب یافتند؟ بله.

مرده متحرک، نمایشگر خونخواهی محرومان از برگزیدگان

پل کانتور: من مطالعه مرده متحرک را در حالی شروع کردم که به دلیل محبوبیت و به‌طور کلی، توفیق طیف وسیعی از داستان‌های «پایان جهان آن‌طور که ما می‌دانیم» در فرهنگ پاپ آمریکایی، گنج شده بودم. مردم به‌گونه‌ای به تصویر کشیده شده‌اند که همه چیز را از دست می‌دهند؛ همه آنچه دوست دارند، خانه‌هایشان و شغلشان، چرا چنین است؟ پس از تفکر بسیار، معتقدم که پاسخ را یافته‌ام. در تمام این داستان‌های مکاشفاتی، دنیا در ویرانه‌ها واقع شده است، زندگی، کریه، ددمنشانه و کوتاه شده است و مردم، همه جا در احاطه مرگ هستند؛ اما دست‌کم دولت فدرال وجود دارد. این امر، ویژگی مشترک تمام داستان‌ها است. چنین به نظر می‌رسد که گویی نخستین کاری که زامبی‌ها انجام می‌دهند، گرفتن و اشنگتن است.

گاهی غیاب مقامات فدرال، مایه تأسف است یا دست‌کم فقدانشان

احساس می‌شود اما شگفت آنکه به چه سرعتی شخصیت‌ها با شرایط متغیر، وفق یافته و کنترل زندگی خود را باز پس می‌گیرند. نمی‌گویم که آن‌ها بدون دولت فدرال از دنیای جدیدی برخوردار می‌شوند، بلکه آن‌ها به‌طور کلی خود از کنترل تغییر راضی هستند. ابتدا نشان داده می‌شود که بسیاری از آن‌ها در اداره زندگی خود، کاملاً به بروکرات‌های دوردست وابسته‌اند، اما تحت فشار ضرورت‌های جدید و بنا بر اقتضا، برخاسته و مستقل و متکی به خود می‌شوند. این امر، بخصوص در مورد تعداد زیادی از زنان صادق است. آن‌ها درحالی‌که از اشکال سوء رفتارهای گوناگون رنج می‌برند، می‌آموزند که چگونه مبارزه کنند و بر سرنوشت خود حاکم شوند. این استقلال نوظهور، اغلب بدین شکل است که آن‌ها می‌آموزند برای دفاع از خود، از سلاح استفاده و حتی حمله کنند. با وجود آنچه فرد ممکن است خارج از هالیوود انتظار داشته باشد، مرده متحرک، مباحثه متحرکی علیه کنترل اسلحه است. این نمایش، پیش‌آهنگ روندهای سیاسی درده سال گذشته است و نارضایتی رو به رشدی در برابر برگزیدگان در آمریکا را منعکس می‌سازد و طریقی که آن‌ها، کارگران، کشاورزان روستایی و سایر مردم عادی را به حاشیه رانده‌اند. ناگوار نیست که قهرمان‌های اصلی نمایش، نماینده کدخدای محل (ریک گریمز) و کارگردهاتی (داریل

دیکسون) هستند. مرده متحرک، نمایشگر خونخواهی محرومان از برگزیدگان است.

رایان مک مکن: شما در کتاب جنبه تیره رؤیای آمریکایی، چند مثال آورده‌اید؛ اما آیا مثال‌هایی وجود دارد که به اصطلاح، جنبه خوب رؤیای آمریکایی را نشان دهد؟ یا این جنبه تا حدود زیادی از میان رفته است؟

پل کانتور: رؤیای آمریکایی در بسیاری موارد در فرهنگ پاپ، زنده است اما می‌خواهم به حیطه غیرمحمول آن نیز اشاره کنم؛ یعنی واقعیت نمایش. من اصولاً دو نمایش در ذهن دارم: استخر کوسه و منفعت. هر دو تا حدودی به‌طور غیرموجه در CNBC ظاهر می‌شود، یعنی کانالی نه طبیعتاً مرتبط با هم‌دردی یا سرمایه‌داری (یکی از نمایش‌های دیگر این کانال حرص آمریکایی نام دارد)؛ اما این دو نمایش، درک حقیقی و قدردانی از بازارهای آزاد و کارآفرینی را نشان می‌دهد. استخر کوسه، تجلیل دائمی از رؤیای آمریکایی است؛ خود این عبارت، بارها و بارها در نمایش مورد استفاده قرار گرفته، به طوری‌که یک مبارز در پی دیگری به‌عنوان نمونه‌ای از فرد ممتازی معرفی می‌شود که به رؤیای آمریکایی، دست یافته است.

در اینجا می‌بینیم که نمایش، چگونه عمل می‌کند: تابلوی «کوسه‌ها» (مردان و زنان تاجر بسیار موفق در انواع صنایع)،

طرح‌های کاری کارآفرینان تازه‌وارد را بررسی و موشکافی می‌کنند. این کارگردانان تجارت آینده‌نگر، درصدی از سرمایه شرکت خود را در ازای مبلغ سرمایه‌گذاری معینی پیشنهاد می‌کنند؛ یعنی ۱۰۰۰۰ دلار برای ۱۰٪ شرکت خود. کوسه‌ها از تازه‌واردان درباره طرح تجاری‌شان پرس و جو کرده و پیشنهادهای متقابل زیرکانه‌ای نیز می‌دهند که اغلب، بهترین پیشنهاد علیه یکدیگر است. تازه‌واردان، خواهان پول هستند تا برای بنگاه خود، سرمایه‌گذاری کنند اما راهنمایی، اظهار نظر کارشناسی، توصیه و ارتباطات را نیز از کوسه‌های موفق و ثروتمند انتظار دارند. البته نمایش تا حدی طرح‌ریزی شده است؛ تصحیح کار، جنبه نمایشی بیشتری به هر اپیزود می‌بخشد اما اساساً استخر کوسه، به گونه شگفت‌انگیزی در مورد مسائل مالی واقع‌گرایانه است. به دلیلی افراد تجارت موفق، کوسه نامیده می‌شوند؛ آن‌ها خیر و نیکوکار نیستند بلکه آن‌ها درصددند تا برای خود پول بسازند و بسیاری از معاملات که در نمایش انجام می‌شود، به گونه شگفت‌انگیزی سودآور است. استخر کوسه مکرراً نشان می‌دهد که بیشتر آمریکایی‌ها به سختی این موضوع را درک می‌کنند که در معامله حرفه‌ای، هر دو طرف سود می‌برند؛ اما با وجود تأکید بر سود خالص، نمایش می‌تواند

دلگرم‌کننده باشد و مکرراً نشان می‌دهد که چگونه کوسه‌ها، زندگی کارآفرینان را به زعم خود، برای چیز بهتری تغییر داده و می‌گذارند آن‌ها رؤیای آمریکایی را زندگی کنند. حتی بخیل پرمده‌عایی میان کوسه‌ها (کوین اولیری^۱) دیده می‌شود که برای داستان گریه‌آور مالی یک تازه‌وارد، بسیار اشک می‌ریزد؛ هرچند مشهور است این گریه، به دلیل بیان این جمله به کسانی است که شغل خود را پراهمیت می‌دانند: «تو برای من مردی».

منفعت، دروس مشابهی نیز در بردارد، هرچند در قالب متفاوتی است. در این نمایش، مارکوس لمونیس^۲، دیگر تاجر بسیار موفق، سر می‌رسد تا به کسانی کمک کند که با نظریه فنی خود و تأمین پول مشکل دارند. در طی این روند، مارکوس اغلب مشکلات خانوادگی و دیگر انسدادهای عاطفی را رفع می‌کند که مانع از عملکرد موفق شرکت است. مارکوس به نوعی افراد کسب و کار را از شکست حتمی نجات داده، به موفقیت می‌رساند و بدین شکل، برای آن‌ها رؤیای آمریکایی را تحقق می‌بخشد. همچنین، نمایش به دقت اصلاح شده است تا بر ماهیت مهیج و چشمگیر مذاکرات گاه‌وبیگاه و کنش میان مارکوس و افرادی تأکید کند که در کار، خواهان کمک او هستند؛ اما شرکت‌ها واقعی‌اند و ما از تماشای این نمایش، می‌توانیم

دروس زیادی بیاموزیم آن‌هم درباره اینکه تجارت در دنیای واقعی، چگونه عمل می‌کند (درباره تأمین مالی، بازاریابی، معافیت‌های مالی، تولید و سایر جنبه‌های کلیدی پول درآوردن). مارکوس در آموزش (اگر چیز دیگری نباشد)، در روش برچیدن تجارتی که کند پیش می‌رود، مهارت دارد تا (حتی با کمترین بهای ممکن) جریان نقدی مثبت در تجارت در حال لغزش احیا شود.

استخر کوسه به همین نحو آموزنده است؛ به خصوص دروسی درباره آنکه شرکت چگونه به درستی ارزش‌گذاری شود. بسیاری از دروس، ماهیتاً اتریشی هستند. هر دو نمایش بر ذهنی بودن ارزش تأکید دارد و چگونگی دستیابی به نرخ‌ها را در فرآیند کشف آشکار می‌کند. مهم‌تر از همه، هر دو نمایش، درک اهمیت محوری فعالیت کارآفرینانه در اقتصاد را به اقتصاد اتریشی منتقل می‌کند؛ مانند اقتصاد اتریشی، اقتصاد را از دیدگاه نظری و انتزاعی نمی‌بیند بلکه می‌بیند که کارآفرینان واقعی در دنیای واقعی، چگونه عمل می‌کنند. ضمناً هر دو نمایش، ستایشگر واقعیت رؤیای آمریکایی است.

منبع

این مطلب در ۱۲ نوامبر ۲۰۱۹ در تازنمای مؤسسه میسز منتشر شده و در آدرس ذیل، قابل دسترسی است:
<https://mises.org/wire/dark-side-american-dream>

1. Kevin O'Leary
2. Marcus Lemonis